

HANKE DIGITAALISEN HENKILÖLLISYYDEN KEHITTÄMISEKSI

LOPPURAPORTTI

Asiakirjan tiedot

Hanke	Hanke digitaalisen henkilöllisyyden kehittämiseksi	
Asianumero	VN/6802/2020	
Asiakirjan tyyppi	Raportti	
Aloitettu, pvm	27.3.2023	
Päivitetty, pvm	versiohistoriassa	
Laatija	Sari Liski	
Tila	Valmis	
Versio	1.0E	
Luottamuksellisuus	Julkinen	
Tarkastanut		pvm
Hyväksynyt	JulkICT- johtoryhmä	pvm 15.5.2023
Jakelu		
Tiedoksi		

Versiohistoria

Versio	Pvm	Laatija	Muutokset
0.1.E	27.3.2023	Sari Liski	Ensimmäinen versio
0.2E	11.4.2023	Sari Liski	Muokattu tiivistelmä-kohtaa, täydennetty kohtia 3 ja 4
0.3E	14.4.2023	Päivi Anttila	Muokattu ja täydennetty asiakohdat 1-5
	18.4.2023	Päivi Anttila	Muokattu asiakohdia
0.4E	24.4. ja 27.4.	Sari Liski	Muokattu kohtaa 2.3 ja 3 ja 6, 7
1.0E	2.5.2023	Päivi Anttila	Editoitu, linkit tarkistettu
1.0E	9.5.2023	Sari Liski	Päivitetty luvun 6 taulukko
1.0H	14.5.2023	Sari Liski	Huomioitu JulkICT-johtoryhmän kommentit

Liitteet

Nro	Asiakirja	Versio	Laatija
1	Digi- ja väestötietoviraston toteutushankkeen loppuraportti		Jussi Tuomi, Digi- ja väestötietovirasto
2	Poliisihallituksen MHEKO-hankkeen loppuraportti		Sami Kettunen, Poliisihallitus

Sisällysluettelo

1	Tiivistelmä	1
2	Hankkeen tavoitteiden toteutuminen	1
3	Hankkeen tuotokset	3
4	Hankkeen toteutuksen arviointi	4
5	Dokumentaatio.....	8
6	Kustannukset	9
7	Onnistumiset ja oppimiset hankkeessa	9
8	Jatkotoimet.....	10
	Liitteet.....	10

1 Tiivistelmä

Valtiovarainministeriö asetti 8.10.2020 hankkeen digitaalisen henkilöllisyyden ja sen hyödyntämistapojen kehittämiseksi. Hankkeelle asetettiin ohjausryhmä sekä sihteeristö. Hanke koostui kahdesta työpaketista, joihin liittyviä tehtäviä on toteutettu soveltuvin osin rinnakkain. Hankkeen 1. työpaketin selvitysten tulokset sekä linjaukset koottiin 18.3.2021 julkaistuuun [arviomuistioon digitaalisen henkilöllisyyden kehittämisestä](#). Hankkeen 2. työpaketin mukaiset toimenpiteet aloitettiin kesällä 2021. Hankkeelle asetettiin 23.6.2021 lainsäädäntötyöryhmä ja vaikutusarvioinnin alatyöryhmä.

Hallitusohjelmaan kuuluvan hankkeen tavoitteena oli luoda kaikille yhteiskunnan palveluissa asioiville yhdenvertaiset edellytykset ja mahdollisuudet osoittaa viranomaisen vahvistamia tietoja henkilöllisyydestään digitaalisella menetelmällä. Hankkeessa oli tavoitteena toteuttaa ja ottaa käyttöön passin ja henkilökortin rinnalle digitaalinen tapa henkilötietojen osoittamiseen sekä fyysisessä asiointitilanteessa, että sähköisessä asiointitilanteessa. Samalla pyrkimyksenä oli varmistaa julkisen hallinnon vahvan sähköisen tunnistamisen kustannusten hallittavuus ja ennakoitavuus.

Digitaalisen henkilöllisyyden hankkeen ohjauksesta vastasi valtiovarainministeriö ja siihen osallistuivat muun muassa Poliisihallitus ja Digi- ja väestötietovirasto. Hanke toteutettiin kolmessa osahankkeessa: Digi- ja väestötietoviraston toteutushanke, Poliisihallituksen toteutushanke (MHEKO) sekä valtiovarainministeriön lainsäädännön muutoshanke. Digi- ja väestötietoviraston ja Poliisihallituksen osahankkeista oli erilliset hankesuunnitelmat vaiheistuksineen.

2 Hankkeen tavoitteiden toteutuminen

2.1 Taustaa

Hankkeen taustalla on Väestörekisterikeskuksen (nykyinen Digi- ja väestötietovirasto) tunnistusratkaisuja [koskeva \(VM/1699/00.01.00.01/2018\) selvitys](#). Selvityksessä otettiin kantaa tarpeeseen tarjota julkishallinnon palvelun yhdenvertaisesti kaikille ja toisaalta tunnistamisen nouseviin kustannuksiin.

Kattavimpana selvityksenä voidaan pitää sisäministeriön joulukuussa 2010 julkaistua [Henkilöllisyyden luomista koskevan hankkeen identiteettiohjelman työryhmän loppuraporttia](#), jossa kuvataan tuolloin viranomaisen tuottaman identiteetin luomiseen, hallinnointiin ja käyttöön kohdistuneita kehitystarpeita. Osa raportin ehdotuksista on toteutunut sen julkaisun jälkeen.

Ehdotetun digitaalisen henkilöllisyyden lainsäädännön taustalla oli pidempiaikainen kehitys henkilöllisyyden ja digitaalisten palvelujen alalla. Henkilön virallisen identiteetin hallinnoimista ja käyttöä koskevia selvityksiä on toteutettu viimeisen vuosikymmenen aikana useissa eri hankkeissa.

Hallitusohjelman digitalisaatiotavoitteita on hankkeen rinnalla edistetty myös monilla muilla yhteisillä toimenpiteillä ja hankkeilla. Näitä ovat hallituskaudella 2019-2023 olleet valtiovarainministeriössä esimerkiksi AuroraAI-ohjelma ja Digitalisaation edistämisen ohjelma (VN/714/2020, asetettu 25.2.2020) sekä [henkilötunnuksen uudistamista ja valtion takaaman identiteetin hallinnoimista koskeva hanke](#).

2.2 Asettaminen

Pääministeri Marinin hallitusohjelmassa asetettiin tavoitteeksi, että Suomi tunnetaan edelläkävijänä, jossa digitalisaation ja teknisen kehityksen tuomia mahdollisuuksia kehitetään ja otetaan käyttöön yli hallinto- ja toimialarajojen. Tavoitteena oli myös nostaa julkisen sektorin teknologia- ja digitalisaatiokyvykkyyttä sekä kehittää julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä.

Näiden hallitusohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi Valtiovarainministeriö asetti hankkeen digitaalisen henkilöllisyyden ja sen hyödyntämistapojen kehittämiseksi 8.10.2020 toimikaudelle 8.10.2020-30.6.2023 (VM161 :00/2020, VN/6802/2020, VN/6802/2020-VM-19). [[Päätös hankkeen asettamisesta 8.10.2020](#) (pdf)]

Valtiovarainministeriö asetti lisäksi 23.6.2021 digitaalisen henkilöllisyyden lainsäädäntötyöryhmän (VM092:00/2021, VN/18505/2021) ja vaikutusarvioinnin alatyöryhmän (VM090:00/2021, VN/15442/2021) toimikaudelle 1.8.2021-31.8.2022 valmistelemaan ehdotukset sellaiseksi lainsäädännöksi, joka mahdollistaa digitaalisen todisteen luomisen sekä sen hyödyntämisen yhteiskunnan palveluissa henkilöllisyyden ja varmennettujen identiteettitietojen osoittamiseksi. Lainsäädäntötyöryhmän ja vaikutusarvioinnin alatyöryhmän asettamista koskevassa asettamispäätöksessä asetettua määräaikaa hallituksen esityksen luonnoksen luovuttamisesta muutettiin 16.12.2021 asettamispäätöksen muutoksella siten, että luonnos olisi luovutettava valtiovarainministeriölle 15.2.2022 mennessä. [[Hankkeen asettamispäätöksen muutos 16.12.2021](#) (pdf)]

2.3 Hankkeen tavoitteiden toteutuminen

Hankkeen tavoitteet pohjautuivat Marinin hallituskaudella toteutetun hallitusohjelman tavoitteisiin ja kirjauksiin. Tavoitteena oli kehittää hankkeen aikana toimintamalli ja tuottaa tarvittavat ratkaisut, joiden avulla valtion takaama

digitaalinen henkilöllisyys voitaisiin tarjota digitaalisena henkilöllisyystodistuksena yksilön käyttöön erilaisissa asiointitilanteissa. Lisäksi hankkeessa oli tarkoitus selvittää yhteistyössä henkilötunnuksen uudistamisen jatkovalmistelun sekä ulkomaalaislainsäädännön ja lupamenettelyjen kehittämishankkeen kanssa mahdollisuutta laajentaa ydinidentiteetin kohderyhmää niistä henkilöistä, jotka tällä hetkellä rekisteröidään väestötietojärjestelmään.

Valtiovarainministeriön hankesuunnitelman mukaiset tavoitteet eivät toteutuneet. Lakiesitykset (HE133/2022) digitaalisesta henkilöllisyydestä ja henkilötunnuksen uudistamisesta (HE132/2022) eivät ehtineet tulla käsitellyiksi vaalikauden aikana ja hallituksen esitykset raukesivat. Uusien lakien oli alun perin tarkoitus tulla voimaan 1.9.2023.

Poliisihallituksen tavoitteet on kuvattu Poliisihallituksen loppuraportin luvussa 2 sekä Digi- ja väestötietoviraston tavoitteet on kuvattu Digi- ja väestötietoviraston loppuraportin luvussa 1.1.

3 Hankkeen tuotokset

3.1 Aikaansaadut muutokset ja palvelut

Hankkeen keskeisin toteutunut tuotos oli hallituksen esitys eduskunnalle. Hallituksen esityksessä ehdotettiin säädettäväksi laki Digi- ja väestötietoviraston digitaalisen henkilöllisyyden palveluista sekä laki digitaalisesta henkilöllisyystodistuksesta. Lisäksi ehdotettiin muutettavaksi vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annettua lakia, väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annettua lakia, henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annettua lakia, henkilökorttilakia, passilakia sekä hallinnon yhteisistä sähköisen asiointin tukipalveluista annettua lakia. [Hallituksen esitys eduskunnalle digitaalista henkilöllisyyttä koskeväksi lainsäädännöksi](#) raukesi eduskunnassa, kuten luvussa 2.3 on kuvattu.

Osana digitaalisen henkilöllisyyden kehittäminen -hanketta on toteutettu myös tunnistusmarkkinaselvitys. Markkinaselvityksen laatimiseen osallistuivat Liikenne- ja viestintävirasto ja Kilpailu- ja kuluttajavirasto. Selvityksessä esitetyt arviot perustuivat valtiovarainministeriön joulukuussa 2020 teettämien yritys- ja kuluttajakyselyjen tuloksiin, Liikenne- ja viestintäviraston ja Kilpailu- ja kuluttajaviraston tiedonkeruisiin, Liikenne- ja viestintäviraston havaintoihin valvontaviranomaisena sekä julkisista lähteistä saatavaan tietoon. Selvityksessä

on ollut käytössä myös valtiovarainministeriön toimintarajoitteisille henkilöille kohdistetun kyselyn tulokset. [[Sähköisen tunnistamisen markkinat selvitys \(pdf\)](#)]

Poliisihallituksen tuotosten tilanne on kuvattu Poliisihallituksen loppuraportissa luvussa 3 Tavoitteiden toteutuminen ja lopputulokset. Digi- ja väestötietoviraston tuotosten tilanne on kuvattu Digi- ja väestötietoviraston loppuraportin luvussa 1.1.2.

4 Hankkeen toteutuksen arviointi

4.1 Hanketyöskentely

Hankkeen omisti ja sitä ohjasi valtiovarainministeriö. Valtiovarainministeriö asetti hankkeelle ohjausryhmän sekä ohjausryhmän toimintaa tukevan sihteeristön. Hankkeen yhteydessä valtiovarainministeriö asetti digitaalisen henkilöllisyyden lainsäädäntötyöryhmän sekä vaikutusarvioinnin alatyöryhmän toimikaudelle 1.8.2021-31.8.2022. Lainsäädäntötyöryhmän tehtävänä oli valmistella hankkeen edellyttämät lainsäädännön muutokset hallituksen esityksen muotoon. Vaikutusarvioinnin alatyöryhmän tehtävänä oli tuottaa lainsäädäntötyöryhmän edellyttämät selvitykset hankkeen ja valmisteltavan lainsäädännön vaikutuksista.

Ohjausryhmä koostui valtiovarainministeriön, sisäministeriön, liikenne- ja viestintäministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön, opetus- ja kulttuuriministeriön, ulkoministeriön (1.1.2023 alkaen) sekä työ- ja elinkeinoministeriön edustajista. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimi valtiovarainministeriön edustaja. Ohjausryhmän työtä tuki valtiovarainministeriön, Digi- ja väestötietoviraston ja Poliisihallituksen edustajista koostuva sihteeristö, joka valmisteli myös ohjausryhmän kokoukset. Kokoonpanoa on sittemmin päivitetty useita kertoja henkilömuutosten vuoksi.

Hankkeen ohjausryhmän tehtävänä oli kehittää ja ohjata hankkeen tavoitteiden mukaista toteutusta, käsitellä hankkeen kustannuksiin, tavoitteisiin ja aikatauluun vaikuttavat merkittävät muutokset ja käsitellä ja hyväksyä lainsäädäntötyöryhmän työn luonnos hallituksen esitykseksi ennen lausuntokierrosta.

Hankkeen käytännön tason johtamisesta vastasi hankepäällikkö. Viikoittaisissa tiimikokouksissa käytiin yhdessä läpi ajankohtainen tilanne, suunniteltiin toimintaa ja sovitettiin yhteen eri osakokonaisuuksien toteuttamista.

Lainsäädäntötyöryhmä valmisteli ja käsitteli toimikautensa aikana luonnoksia hallituksen esitykseksi digitaalisesta henkilöllisyydestä. Aikataulullisista syistä johtuen hallituksen esitysluonnos valmisteltiin lopulliseen muotoonsa

lausuntokierrokselle valtionvarainministeriössä virkatyönä, huomioiden mahdollisimman hyvin työryhmältä saadut kommentit. Työryhmä ilmoitti 23.9.2022 kirjatussa [muistiossa Lakiesityksiä digitaalisesta henkilöllisyydestä ja henkilötunnuksen uudistamisesta ei ehditä käsitellä tällä istuntokaudella](#) päättäneensä toimintansa. Lakiesityksen valmistelua on tarkemmin kuvattu hallituksen esityksessä kohdassa 1.2.

Hallituksen esityksen luonnoksen päälinjat hyväksyttiin Digitalisaation, datatalouden ja julkisen hallinnon kehittämisen ministerityöryhmän (DDH) kokouksessa 23.6.2022. Hallituksen esitys 133/2022 annettiin eduskunnalle budjettilakina budjettikäsittelyn mukaisessa aikataulussa 15.9.2022.

Tasavallan presidentti on 29 päivänä maaliskuuta 2023 julistanut eduskunnan työn päättyneeksi vaalikaudelta 2019-2022. Eduskunnan työjärjestyksen 68 §:n 2 momentin mukaisesti 4.4.2023 julkaistussa kirjelmässä on ilmoitettu hallituksen esityksen raukeamisesta.

4.2 Hankkeen vaiheistus ja aikataulu

Valtiovarainministeriö asetti 8.10.2020 hankkeen digitaalisen henkilöllisyyden ja sen hyödyntämistapojen kehittämiseksi toimikaudelle 8.10.2020–30.6.2023 (VM161:00/2020, VN/6802/2020, VN/6802/2020-VM-19).

Hankkeen aikataulu muuttui asettamisen jälkeen. Hallituksen esityksessä eduskunnalle digitaalista henkilöllisyyttä koskevaksi lainsäädännöksi (HE 133/2022) lainsäädännön oli ehdotettu tulevan voimaan 1.9.2023. Näin ollen 8.12.2022 päivätyllä muutospäätöksellä hankkeen toimikautta jatkettiin 31.12.2023 saakka ohjauksen säilyttämiseksi sekä tarvittavan tuen järjestämiseksi hankkeen toteuttaville organisaatioille. Myös ohjausryhmän toimikautta jatkettiin 31.12.2023 saakka.

Komissio antoi hankkeen aikana kesäkuussa 2021 lainsäädäntöehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) N: o 910/2014 muuttamisesta eurooppalaisen digitaalisen identiteetin kehityksen vahvistamisen osalta (COM (2021) 281 final). Hankkeessa arvioitiin, että uudenlaisten digitaalisen henkilöllisyyden ratkaisujen kehittäminen ja saatavuus kansallisella tasolla oli kuitenkin tärkeää jo hankkeen aikana. Hankkeessa pidettiin tärkeänä, että kansallisella tasolla tapahtuvan kehitystyö olisi mahdollisimman yhdenmukaista tulevan eIDAS-sääntelyn kanssa ja loisi edellytyksiä toteuttaa tulevaisuudessa myös eIDAS-asetuksen vaatimukset täyttäviä lompakkosovelluksia. Näistä syistä lainsäädännön valmistelussa oli tärkeää huomioida eIDAS-asetuksen muutosehdotuksen käsittelyn aikataulu ja käsittelyn eteneminen.

4.3 Muutosten hallinta

Hanke toi muutostenhallintamenettelyjen mukaisesti ohjausryhmälle hyväksyttäväksi muutosesityksen, mikäli hankkeessa muuttui budjetti, tuotos tai tuotoksen aikataulu tai jokin muu seikka, joka vaikuttaisi hankkeen tavoitteiden toteutumiseen.

Hankepäällikkö esitteli sihteeristön valmisteleman muutosesityksen ohjausryhmälle ja ohjausryhmä käsitteli muutosesityksen. Hankepäällikkö päivitti hankesuunnitelman hyväksytyyn muutosesityksen perusteella. Muutosesitykset ja päätökset löytyvät hankkeen ohjausryhmän työtilasta.

Mikäli muutospyyntöä arvioitiin olevan vaikutusta DVV:n ja/tai POHA:n rajapintoihin tai toteutukseen, muutospyyntöt vietiin ensin toteutushankkeiden yhteiseen ohjausryhmään (DVV, POHA, VM).

Merkittävät muutospyyntöt vietiin myös VM:n JulkICT johtoryhmään, jolle ne esitteli hankepäällikkö.

Toteutushankkeiden hankepäälliköt päivittivät muuttuneet toteutushankkeiden hankesuunnitelmat.

4.4 Ohjaus ja riskien hallinta

Hankkeen ohjauksesta on vastannut hankkeen asettamisen yhteydessä perustettu ohjausryhmä.

Hankkeen tilanteesta raportoitiin hankkeen ohjausryhmän lisäksi Hankesalkun hallintapalvelussa. Hankesalkun raporttia hyödynnettiin säännöllisesti JulkICT-osaston hallitusohjelmahankkeiden tilannekatsauksissa, hallintopolitiikkaosastojen ohjausryhmässä (HAOR) ja ministerin johtoryhmässä (Minry). Hankekauden aikana hanke järjesti kaksi riskityöpajaa ja riskitarkastelua ylläpidettiin hankesalkussa ja tilanneraportteihin sisällytettiin tarpeen mukaan myös riskien hallinnan asioita.

4.5 Sidosryhmät ja yhteistyökumppanit

Hankeella oli hyvin laaja sidosryhmäjoukko ja kohderyhmä. Keskiöissä olivat erityisesti ohjausryhmä ja ennen hankkeen asettamista perustettu valtioneuvostotasoinen keskeisistä ministeriöistä ja virastoista koostuva neuvoo-antava työskentelyryhmä digitaalisen henkilöllisyyden hallitusohjelmahankkeen oikeudellisten asioiden valmistelua varten. Valtioneuvostotasoisessa keskustelussa oli tavoitteena muodostaa yhteinen kanta nykytilasta ja käydä

avointa keskustelua, miten asiassa halutaan edetä ja miten hallitusohjelmassa tehtäväksi annetut vaatimukset saadaan täytettyä. Palautteissa toistui tarve huolelliseen ja kattavaan vaikutusten arviointiin sekä juridiseen arviointiin ennen varsinaisia päätöksiä jatkosta. Ohjausryhmässä edustettuina olleet organisaatiot on lueteltu luvussa 4.1.

Sidosryhmiin kuuluivat kansalaiset, muut ministeriöt ja hallinnonalat, kunnat ja kuntayhtymät, hyvinvointialueet sekä muut hankkeet, järjestöt ja yritykset. Hyödyntäjäorganisaatioista yhteiskunnan palveluita tarjoavat julkisen hallinnon organisaatiot, asiointipalveluja tarjoavat yksityiset organisaatiot, järjestöt, luottamusverkoston palveluntarjoajat, suomalaiset teknologiatoimittajat ja yksityisyyden suojaan fokusoituneet toimijat, kuten EFFI sekä EU-tahot.

Hankkeen toimenpiteiden valmistelussa on tehty läheistä yhteistyötä erityisesti Digi- ja väestötietoviraston ja Poliisihallituksen kanssa. Valtiovarainministeriön, Digi- ja väestötietoviraston sekä Poliisihallituksen virkahenkilöt ovat muodostaneet hankkeen ajan ohjausryhmän sihteeristön, joka on kokoontunut säännöllisesti.

Hankkeen aikana on tehty erilaista ja eritasoista yhteistyötä useiden eri toimijoiden kanssa edellä mainittujen tahojen lisäksi. Valtiovarainministeriön sisällä yhteistyötä on tehty tiiviisti Digitaalisen henkilöllisyyden ohjelman ja henkilötunnuksen uudistamista ja valtion takaaman identiteetin hallinnoimista koskeva hankkeen kanssa.

4.6 Viestintä ja koulutus

Hankkeelle nimettiin vastuuviestijä ministeriön viestintäyksiköstä. Hankkeen viestintää varten laadittiin päivittyvä viestintäsuunnitelma, johon kirjattiin hankkeen pääviestit, keskeiset kohderyhmät, viestinnän kanavat ja toimenpiteet.

Hankkeella on ollut omat sivunsa osana valtiovarainministeriön verkkosivuja sekä valtioneuvoston yhteistä hankeikkunaa. Verkkosivuilla on ollut yleistä tietoa hankkeesta sekä oma alasivunsa usein kysytyille kysymyksille. Sosiaalisen median osalta hanke on käyttänyt valtiovarainministeriön kanavia.

Hankkeesta ja sen ajankohtaisista asioista on tiedotettu hankkeen käynnistyessä, lainsäädäntöryhmän työn käynnistymisen yhteydessä sekä lausuntokierrosten yhteydessä, lisäksi on tiedotettu ministeriryhmän HE-käsittelystä ja esityksen raukeamisesta.

Vuodesta 2022 lukien viestintävastuu siirrettiin hankkeelta digitaalisen henkilöllisyyden ohjelmalle. Valtiovarainministeriön vastuulla oli digitaalisen henkilöllisyyden ohjelman ja lainsäädännön valmistelun viestintä (tavoitteet,

eteneminen, lausuntokierrokset, selvitykset, lainsäädännön EU- ja kansainvälinen yhteistyö) kansalaisille ja sidosryhmille sekä ohjelman viestinnän koordinointi.

Digi- ja väestötietoviraston vastuulla oli digitaalisen henkilöllisyystodistuksen, luonnollisen henkilön tunnistusvälineen ja ulkomaalaisen asiointivälineen teknisen kehittämisen viestintä ja siihen liittyvä sidosryhmäviestintä sekä lanseeraussuunnitelman valmistelu. Poliisihallitus tuki valmisteluvaiheessa valtiovarainministeriön sekä Digi- ja väestötietoviraston viestintää ja osallistui lanseeraussuunnitelman valmisteluun.

Hankekauden aikana on järjestetty sidosryhmille useita tapahtumia. Hanke oli myös mukana järjestämässä kahta laajempaa sidosryhmätilaisuutta sekä yhtä ministerin mediatilaisuutta osana valtiovarainministeriön laajempaa digitaalisen henkilöllisyyden kehittämisen kokonaisuutta.

Viestinnän koordinoinnissa ja tapahtumien toteuttamisessa on tehty yhteistyötä Digi- ja väestötietoviraston ja Poliisihallituksen kanssa.

5 Dokumentaatio

- [Hankkeen asettamispäätös 8.10.2020 \(pdf\)](#)
- [Hankkeen asettamisen muutospäätös 16.12.2021 \(pdf\)](#)
- [Hankkeen asettamispäätöksen muutos 8.12.2022 \(pdf\)](#)
- [Digitaalisen henkilöllisyyden lainsäädäntöryhmän ja vaikutusarvioinnin alatyöryhmän asettaminen 23.6.2021 \(pdf\)](#)
- [Arviomuistio digitaalisen henkilöllisyyden kehityksestä 18.3.2021 \(pdf\)](#)
- [Lausuntopyyntö arviomuistiosta digitaalisen henkilöllisyyden kehittämiseksi \(pdf\)](#)
- [Lausuntoyhteenveto arviomuistiosta digitaalisen henkilöllisyyden kehittämiseksi 23.6.2021 \(pdf\)](#)
- [Luonnos hallituksen esityksestä eduskunnalle digitaalista henkilöllisyyttä koskevaksi lainsäädännöksi 21.2.2022 \(pdf\)](#)
- [Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi digitaalista henkilöllisyyttä koskevaksi lainsäädännöksi \(pdf\)](#)
- [Lausuntoyhteenveto hallituksen esityksestä eduskunnalle digitaalista henkilöllisyyttä koskevaksi lainsäädännöksi 21.6.2022 \(pdf\)](#)
- [Digitaalisen henkilöllisyyden lainsäädäntöryhmän päättäminen 22.9.2022 \(pdf\)](#)

6 Kustannukset

Digitaalisen henkilöllisyyden kehittämiskustannuksiin osoitettiin vuosien 2020-2023 talousarvioissa yhteensä noin 20,8 milj. euroa määrärahaa, josta tällä hetkellä on sitomatonta määrärahaa jäljellä noin 5,5 milj. eur.

Määrärahat on myönnetty valtionvarainministeriön momentille. Valtiovarainministeriö on myöntänyt kyseiseltä momentilta rahoitusta DVV:lle ja Poliisihallitukselle. Kehittämiskuluja oli hankkeen päättymishetkeen mennessä toteutunut kaikille toimijoille (VM, DVV, Poha) noin 8,6M€ (luku ennakkollinen). DVV:ssä ja Pohassa oli ennen hankkeen päättymistä sitouduttu kuluihin, jotka tulevat kasvattamaan vuoden 2023 kuluja. Sidotut kustannukset aiheutuvat Pohan hanketehtävien alasajosta ja DVV:n hanketehtävien alasajosta sekä VM:n hyväksymän toimintasuunnitelman mukaisista tehtävistä. DVV jatkaa hankerahoituksella eIDAS-valmisteluun liittyviä sekä muita VM:n osoittamia tehtäviä. Nykyisten sitoumusten ja toimenpidesuunnitelmien myötä arvio kokonaiskustannuksista vuoden 2023 loppuun mennessä on noin 12,9M€.

Lisäksi Findynet-osuuskunnalle on myönnetty vuoden 2021 talousarviossa 3M€ valtionavustusta itsehallittavan identiteetin luottamusverkon kokeiluhankkeisiin.

Digitaalisen henkilöllisyyden kehittäminen -hankkeen budjetissa on osoitettu rahaa myös digitaalisen henkilöllisyyden ohjelman alla toteutettaviin osuuksiin, koska ohjelmalla ei ole omaa budjettia. Tätä rahoitusta käytetään mm lompakkopilottien valmisteluun.

Myönnetty määrärahat 2020-2023 ja toteutuneet kustannukset, milj. euroa.

Määrärahat ja toteutuneet kustannukset milj. euroa	DVV	Poha	VM	Lompakko-pilotit	Yhteensä
Myönnettyt määrärahat 2020-2023 yhteensä	11,4	2,3	5,2	2,0	20,8
Toteutuneet kustannukset Q1/2023 mennessä	6,8	1,6	0,2	0,0	8,6
Arvioidut kustannukset 2023 loppuun mennessä	10,9	1,6	0,3	0,9	13,8
Myönnettyistä määrärahoista sitomatta/suunnittelematta	0,1	0,4	5,1	0,0	5,5

7 Onnistumiset ja oppimiset hankkeessa

- Haasteita työskentelylle aiheuttivat ydintiimin määräaikaiset työsuhteet ja ydintiimin ohella myös ohjausryhmän kokoonpanossa oli paljon vaihtuvuutta. Uudet rekrytoinnit sekä perehdytykset veivät aikaa muulta tekemiseltä.
- Mahdolliset muutokset hankkeen eri vaiheen aikana tulee dokumentoida hyvin, jotta ne ovat löydettävissä ja hyödynnettävissä mahdollisissa jatkovalmisteluissa. Hankkeen alussa koostedokumentti hankkeen menetelmistä ja sovitusta käytännöistä olisi ollut hyödyllinen sekä linkkiluettelo eri dokumenteista. Se olisi helpottanut henkilövaihdoksissa henkilöiden perehdyttämistä ja henkilöt olisi saatu nopeasti hyödynnettäväksi hankkeen töissä.
- Roolitukset eivät olleet olleet ainakaan hankkeen alkuvaiheessa riittävän selkeitä. Jatkossa tulisi entistä paremmin pyrkiä varmistamaan ja ymmärtämään, mikä on ministeriön rooli ja mikä on viraston rooli hankkeissa.
- Useita hallinnonaloja koskettavissa laajoissa hankkeissa tulisi entistä paremmin hankkeen esiselvitysvaiheessa varmistaa, että osallistuvat ministeriöt ovat johdon tasolla sitoutuneita ja pystyvät resursoimaan riittävästi hankkeeseen.
- Keskinäinen yhteistyö sujui pääsääntöisesti hyvin, kun roolit oli saatu sovittua.

8 Jatkotoimet

Mikäli uusi hallitus haluaa edistää digitaalisen henkilöllisyyden kehittämiseen liittyvää lainsäädäntöä, tulisi asettaa uusi hanke kokonaisuuden läpiviemiseksi.

Liitteet

Liite 1 Digi- ja väestötietoviraston toteutushankkeen loppuraportti

Liite 2 Poliisihallituksen MHEKO-hankkeen loppuraportti